

גשר לא צר

הליך הגישור מאפשר לצדדים לגשר על המחלוקות בלי להותיר משקעים, ולעיתים אף לצאת לדרך חדשה של שיתוף פעולה. אפשר להשתמש בו גם ביחסי עבודה ואפילו בחיי המשפחה. אז מה הפלא שהפופולריות שלו הולכת וגדלה? / עו"ד דוד גילת

בגורם שלישי וניטרלי, המתווך ביניהם ומסייע להם להגיע לפתרון יצירתי ומוסכם בסכסוך שהתגלע ביניהם.

המטרה העומדת בבסיס הגישור היא להסב את הדינמיקה השלילית של העימות לשותפות בפתרון הסכסוך, תוך טיפול במהות האמיתית של הסכסוך. וזאת, תוך הבאת הצדדים לשיתוף פעולה שיפריח ויעצים את הצדדים עצמם ואת מערכת היחסים ביניהם.

האוטונומיה של הצדדים

במרכז הליך הגישור עומדים הצדדים עצמם. המגשר מחולל את התהליך, מוביל אותם ומפקח עליו, אך אין הוא מכריע; ההחלטה והפתרון בידי הצדדים המה. זאת, מתוך הרציונל העומד בבסיס הגישור: הצדדים הם היוצרים מהו הפתרון הטוב ביותר עבורם.

כפועל יוצא מהאוטונומיה של הצדדים, נגזר אופיו הייחודי של ההליך כולו, כהליך וולונטרי. אחד המרכיבים החיוניים ביותר בו הוא הסכמת הצדדים, הנדרשת החל מהכניסה להליך, המשך בבחירת זהות

המגשר, דרך בחירת מועדי הפגישות ואורכן, וכלה בבחירת הפתרון. יוצא, איפוא, שהצדדים הם השור לטים בהליך לכל אורך הדרך, כאשר הם מנותבים, מנוהלים ומודרכים על ידי המגשר.

מאפיין חשוב נוסף של ההליך הוא היותו חסוי, כך שכל הנאמר בחדר הגישור סודי בהחלט. לפיכך לא נרשם פרוטוקול, ואם הגישור לא מסתיים בהצלחה או שמתגלע סכסוך בין הצדדים לאחר ההליך – לא ניתן להעיד את המגשר בבית המשפט.

כך ביכולת הצדדים לשלוט על המידע הנפרש במהלך הגישור, ועל ידי כך לשמר מוניטין, שם טוב, סודות מסחריים ופטנטים. סודיות ההליך גם מאפשרת למנוע קביעת תקדימים, שיכולים להשפיע על הצדדים בהמשך דרכם.

חבט לעתיד, לא לעבר

כבר מהמקובץ לעיל ניתן להבחין בנקל, בכך שלהליך הגישור יתרונות בולטים על פני ההליכים

בשנים האחרונות אנו עדים לעליית קרנו של הליך הגישור, התופס מעמד של בכורה בקרב ההליכים החלופיים להתדיינות בבית המשפט. העיסוק בתחום הגישור מתפתח בתאוצה אדירה והוא פורש את כנפיו גם על סכסוכים שאינם נדונים בבית המשפט, לרבות סכסוכים בין מדינות. יחד עם זאת, רבים – אף אם שמעו את המושג "הגישור" – אינם מודעים למהות ההליך, ליתרונות שהוא טומן בחובו ולמגוון הרחב של התחומים בהם ניתן להסתייע בו. בשורות הבאות אנסה להסביר על קצה המזלג את מהות הליך הגישור ואת אופיו המיוחד של ההליך.

בהגדרה פשוטה, הגישור הוא דרך חילופית ליישוב סכסוכים. הצדדים לסכסוך נעזרים מרצונם

הכותב הוא שותף בכיר וראש תחום גישורים ובוררות במשרד י.זלצמן, גילת, קנולר, גראוס, סלומון ושות'

משפט ובין אם טרם נפתח. כמו כן, ייתכן שבית המשפט עצמו יפנה את הצדדים בתיק העומד בפניו להליך גישור. ההפניה לגישור יכולה להיות אף באמצעות סעיף בהסכם בין הצדדים, המפנה אותם לגישור בכל מחלוקת המתגלעת ביניהם בכל הקשור לפירושו או לביצועו של ההסכם. בכל אחת מן הדרך-ים, המגשר ייבחר בהסכמת הצדדים.

מרכזיות של המגשר

למגשר תפקיד מרכזי בהליך, למרות שאין הוא שופט או בורר, ולא בהכרח הוא שיכריע. תפקיד העל של המגשר הוא להביא את הצדדים ליישוב הסכסוך בדרך של הסכמה והבנה. זאת יעשה המגשר על ידי ניהול ההליך בתום לב ושמירה על נייטרליות והוגנות.

ואם נפרט: תפקיד המגשר הוא, בין היתר, בניית התקשורת בין הצדדים וטיפול בפגיעות הרגשיות הקיימות ביניהם, על ידי בניית אמון ויצירת אוירה נינוחה בחדר הגישור.

המגשר מסייע לצדדים לאתר ולהבין את האינטרסים האמיתיים שלהם, הגלויים והסמויים, בכדי להעניק להם מענה הולם ומספק בפתרון שיימצא. המגשר מסייע לצדדים בבחינת הפתרונות העומדים על הפרק במסגרת הליך הגישור ואף בבחינת האלטרנטיבות (הקיימות מחוץ לגישור).

על ידי בחינת הסיכויים והסיכונים של האלטרנטיבות – כדוגמת הבאת הסכסוך להכרעת בית המשפט – מחזק המגשר את אמונם של הצדדים הן בהליך הגישור והן בכך שהפתרון אליו יגיעו, הוא הטוב ביותר עבורם מכל הבחינות. לבסוף, מסייע המגשר לצדדים לנהל מו"מ למציאת הפתרון המורכב לסכסוך.

המגשר יעשה שימוש באסטרטגיות וטכניקות שונות על מנת לגשר על הפער בין הצדדים, ועל מנת להניע צדדים המשוכנעים בצדקתם לשנות את עמדותיהם ולבחון את הדברים מנקודת הראות של הצד השני. המגשר יסייע לצדדים ויובילם למציאת

הסטנדרטים לפתרון סכסוכים, כגון הליכים משפטיים ובוררות. היתרון הבולט ביותר הוא יכולתם של הצדדים לשלוט בהליך והעדר הכפייה, שמאפיינת במידה רבה את ההליכים בבית המשפט ובפני בוררים. הכניסה להליך אינה כפויה, ובידי הצדדים נתונה בכל נקודת זמן האפשרות להחליט האם להמשיך בו.

זאת ועוד: בידי הצדדים שליטה בהוצאות ההליך, והחשוב ביותר – שליטה בתוצאות ההליך על ידי מציאת פתרון מוסכם, המממש את ציפיותיהם והמגשים את האינטרסים האמיתיים שלהם.

בניגוד להליך בבית המשפט, אשר בוחן את העובדות כפי שהיו בעבר ולאורן בוחן את החוק, הליך הגישור צופה פני עתיד במטרה למצוא פתרון לאינטרסים של שני הצדדים (פתרון שאינו פשרה), כך שיוכלו לשמר ואולי אף לשפר את מערכת היחסים ביניהם, אם ירצו בכך.

יתרה מזו: לנוכח העובדה שמטרת הגישור היא למצוא פתרון משותף העונה על האינטרסים של שני הצדדים גם יחד, ככלל אין צורך בערעור. לעומת זאת, בהליכי משפט (ובמידה קטנה יותר בבוררות) ישנה אפשרות ואף סבירות לכך שהמפסיד יערער ובכך יתארך ההליך.

חשוב לציין, שגם מערכת בתי המשפט ומשרד המשפטים מכירים ביתרונותיו הבולטים של הליך הגישור ומעודדים להגיע להסכמות באמצעותו. שני סממנים לכך הם שניתן לבקש תוקף של פסק דין להסדר גישור, גם אם טרם הוגשה תביעה; ואם הוגשה תביעה לבית המשפט והסכסוך הסתיים בגישור – תוחזר האגרה ששולמה לבית המשפט.

חשוב לדעת, כי הפנייה לגישור יכולה להיות ביוזמתם של הצדדים, בין אם נפתח הליך בבית

פטרונות יצירתיים שיביאו אותם להסכמה ולרווח הדדי.

לבסוף, המגשר ינסח יחד עם הצדדים את הסכם הגישור ויודיע לבית המשפט על תוצאות ההליך, אם יש צורך בדבר. זהו הסכם לכל דבר ועניין, המחייב את הצדדים. צדדים המעוניינים בכך יכולים לפנות לבית המשפט, על מנת שזה יעניק להסכם הגישור תוקף של פסק דין, גם אם ההליך כולו נעשה עוד לפני פתיחת הליך משפטי כלשהו.

לסיים בלחיצת יד

הליך הגישור אינו רק דרך ליישוב סכסוכים המגיעים לפתחו של בית המשפט. במסגרת הגישור ניתן לספק טיפול מונע סכסוכים, כגון שימוש במגשרים ויועצים ארגוניים לפני שינוי ארגוני במקום עבודה ולשם שמירה על שקט תעשייתי. כמו כן, הגישור יכול לשמש כהכנה לפני או כחלק ממו"מ, לדוגמא: באמצעות מינוי מגשר לבחינת חוזה. והדוגמאות עוד רבות.

לא בכדי, יש הרואים בגישור תורה שלמה ודרך חיים של ממש, שביכולתן להשפיע על כל צעד או בחירה שלנו בחיי היום-יום, בין אם בחיינו העסקיים, ובין אם בחיי המשפחה וכיוצא באלה.

הגישור הוא כלי יעיל מאוד לסיום סכסוכים, הקוצר הצלחות רבות בשטח, גם במקרים הקשים ביותר, שבהם נראה כאילו לא ניתן לגשר על המחלוקות של הצדדים. ומעשה שהיה הוא בגופים מסחריים גדולים, שאף הם הופתעו מכך שסכסוך רחב היקף ומורכב שכזה יכול לבוא לידי פתרון בהסכמה בהסדר גישור, כשהצדדים יוצאים בלחיצת יד. ///